

Dar prieš porą metų spaudoje buvo rašoma, kad maždaug po 12, vėliausiai - 15 metų mūsų krašto upėse plaukios milžiniškos karališkos žuvys. Eršketai. Kol kas prekybos centruose už šį skanėstą tenka kloti didelius pinigus, tačiau ateityje bus galima ir mėškerioti, nereikės keliauti į Volgos deltą.

Ir štai praėjusį savaitgalį jaunieji šilutiškiai, žvejai, Nemune pagavo dar nediduką eršketa.

Kaip pasakojo meškeriotojai, nufotografavę žuvį, paleido ją atgal į vandenų platybes.

Dar 2011 m. liepos 7 dienos popietę, pasak Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (ŽT), prasidėjo istorinis įvykis - eršketų populiacijos atkūrimas Lietuvoje. Tą dieną į Šventosios upę buvo suleistos kelios dešimtys aštriašnių eršketų. Vėliau į Lietuvos upes buvo išleista ir daugiau, per tūkstančius, eršketų.

Šios žuvelės, pasiekusios jūrą, po kelerių metų turėjo sugrįžti atgal į Lietuvos upes neršti. Panašu, kad taip ir vyksta.

Eršketų ikrai – legenda

Iš tiesų šių žuvų kadaise buvo sugaunama Nemune, Neryje, Šventojoje, Merkyje. Karališkomis jos vadinamos dėl išskirtinio puikaus skonio, ypač legendinių juodųjų ikrų.

Eršketai Europos, Šiaurės Amerikos bei Azijos vandenyse gyvena jau apie 250 mln. metų. Daugiausia laiko jie praleidžia jūrose, bet neršti plaukia į upes, paskui vėl grįžta į sūriuosius vandenis. Tiesa, yra eršketų rūšių, kurios visą laiką gyvena gėluose vandenyse (ichtiologai priskaičiuoja daugiau kaip 20 eršketų rūšių).

Baltijos jūroje eršketas įsikūrė po paskutinio apledėjimo, pradėjus šiltėti klimatui. Tai buvo europinis atlantinis eršketas (dar vadinamas Baltijos eršketu, taip pat sturiu). Jo ilgis - 5-6 metrai, svoris iki 400 kg, gali gyventi net 100 metų.

Tačiau ilgainiui europinį atlantinį eršketą išstūmė iš Šiaurės Amerikos į Baltijos jūrą atplaukęs aštriašnis eršketas, mat pastarasis gali neršti esant žemesnei temperatūrai.

Profesorius Tadas Ivanauskas rašė, kad eršketai Lietuvoje nebuvo labai reti, tačiau sugaudavę jų negausiai, antai 1927-1932 metais - tik apie 300 kg, 1933-1935 metais jų išvis nesugauta. Bet kai pavykdavę ištraukti, džiaugtasi ilgai, mat žuvis būdavo nemažos. Antai po Pirmojo

pasaulinio karo Nemune ties Sudargu buvo sugautas 6 metrų ilgio eršketas. Pakrovę jį į vežimą, o uodega vis tiek žeme vilkosi.

1929 metais Nemune, prie Lampėdžių, buvo sugautas 2 metrų ilgio ir 84 kg svorio eršketas. Jo žvejui Kauno restoranas už šią žuvį sumokėjo 500 litų. O už 1939 metais Nemune ties Vilkija ištrauktą eršketo patelę gauta net 700 litų, mat ji buvo 2,5 metro ilgio ir svėrė 122 kg, iš jos buvo išimta per 10 kg juodųjų ikų.

Po Antrojo pasaulinio karo eršketai tiek mūsų vandenyse, tiek kitur pasaulyje pradėjo sparčiai nykti. Pasak ichtiologų, pagrindinės priežastys - pernelyg intensyvi verslinė žūklė, migracijos kelius upėse uždariusios užtvankos, vandens tarša. T.Ivanausko duomenimis, paskutinis eršketas Lietuvoje buvo sugautas 1960 metų rugsėjo 26 dieną jūroje prie Nidos. Jis buvo 2,10 metro ilgio ir svėrė 82 kilogramus. Ichtiologas Vytautas Kesminas LŽ sakė radęs pranešimų, jog dar vienas eršketas buvo sugautas 1975 metais ties Palanga.

Šiuo metu tikrai keletas tūkstančių „tikrų“, t. y. laukinių, atlantinių eršketų gyvena Prancūzijos Žirondos upėje ir keliuose jos intakuose. Ši žuvis įrašyta į daugelio Europos šalių, tarp jų ir Lietuvos, saugomų rūšių sąrašus.

Kai kurios eršketų rūšys veisiamos ir auginamos verslui uždaruose vandens telkiniuose.

Pagal Žinios1.lt